

Балинтов подход

Екатерина Виткова

Психолог КОЦ Пловдив,

Председател на БГБО и БАПО

УМЕНИЯТА ЗА ОБЩУВАНЕ И ВЗАИМООТНОШЕНИЕТО ЛЕКАР-ПАЦИЕНТ

Добрият лекар лекува не само болестта, но и човека, който я носи. За целта той сменя анамнеза на чувствата, факто и на събитията, изследва емоциите, но и телесните вези и дава предписания за тялото и душата”, казва доктор Гриин (Green, 1971). “Най-мощният му терапевтичен инструмент е неговата личност и той я използва възнателно, мъдро и добронамерено, отчитайки собствените си силни и слаби страни.”

основата на Балинтовия подход е Умението за общуване на лекаря с неговия пациент, разглеждано като “изкуството на лекаря да влияе върху пациента и да му помага в процеса на изцеление”.

- Подходът на Балинт е уникален, защото предоставя изцяло различен поглед към специалната атмосфера на взаимоотношението лекар-пациент
- М. Балинт придава нова измерение на идеята за психосоматичната болест като посочва, че именно умението на лекарите да общуват ефективно с пациента, чувайки за страданието му и способността да улавят и недоизказаните неща, им дава възможност да лекуват тялото и психиката едновременно.

Кой е Балинт?

Майкъл Балинт (1896 – 1970)

- ❖ роден в семейство на ОПЛ в Будапеща; Bálint Mihály (03.12.1896); Mihály Maurice Bergmann – по рождение
- ❖ учи медицина, биохомия, психоанализа; ученик на Шандор Ференци
- ❖ 1936 – Първа Балинтова група в Будапеща
- ❖ 1947 – Лондон, Клиника Тависток – заедно с Инид Балинт – групи за социални работници;
- ❖ 1954 – Клиника Тависток – I-ва група за общопрактикуващи лекари
- ❖ **1957 – “Лекарят, неговият пациент и болестта”**
- ❖ 1968 - избран за председател на Британското психоаналитично общество
- ❖ починал - 31.12.1970 в Бристол, Англия

ОСНОВНИ ТРУДОВЕ

- Individual Differences of Behaviour in Early Infancy. [Dissertation for Master of Science in Psychology. London \(1945\)](#)
- Primary Love and Psycho-Analytic Technique (1956)
- **The Doctor, His Patient and the Illness. London: Churchill Livingstone (1957)**
- Thrills and Regressions (1959)
- **Basic Fault (1967)**
- The Clinical Diary of Sándor Ferenczi. First cloth edition (1988)

Предизвикателства и ползи от работата в Балинтова група

“Ограничена, но съществена промяна в личността на професионалиста”

Балинт е убеден, че за да бъде пълноценен, лекарят трябва да може да се чувства достатъчно сигурен както в областта на соматичните болести, така и в разбирането на емоционалното функциониране на пациента. Затова той предлага подход, който се стреми да направи лекарите по-чувствителни към психологичните фактори, определящи боледуването на пациента и които същевременно участват в конструирането на отношението между лекаря и пациента. Този подход стъпва на психоаналитичното разбиране за **обратния пренос** /контрапренос/.

Балинтовите групи целят подготвянето на медиците да възприемат пациента и неговата болест като цялост, избягвайки разделянето между **научния подход**, в който акцентът е изцяло върху болестта, от една страна и **психологичното разбиране** на пациента, от друга. Често на емоционалните фактори и реакции на пациента се гледа като на артефакти, които смущават практикуването на соматичната медицина.

В **балинтовата група** изследването на процесните отношения става възможно чрез **интеракция** в самата група, в която се споделят: **емоции**, **асоциации** и **хипотези**. По време на груповия процес се случва групов контрапренос, чрез който става възможно изясняването на **взаимоотношенията** между специалиста и неговия пациент.

- **Контрапренос** е понятие, което описва емоционалните реакции на лекаря към пациента. Такива винаги са налице и тяхното разбиране помага по-добре да се осмисли с какво преживяване е свързано боледуването и търсенето на помощ.
- **Системното изследване** на преноса /както собствен, така и на другите колеги/ помага на специалиста да разбере психологическите аспекти на взаимоотношението между него и пациентите.
- **Основната задача** на балинтовите групи е работа с емоционалните реакции на лекарите при практикуването на своята професия.

Как се постига промяната? Динамика в Балинтовата група

Факторът **сигурност** в комбинация с естественото **любопитство** и стремежът към **откривателство** от една страна, и **стимулацията и подкрепата** от групата от друга, позволяват **“танца” (потока) в групата**, при който референтът (докладващият) представя проблема си с конкретен пациент, а групата го отразява и връща с **разбиране и зачитане**.

Етапи на разгъване на процеса

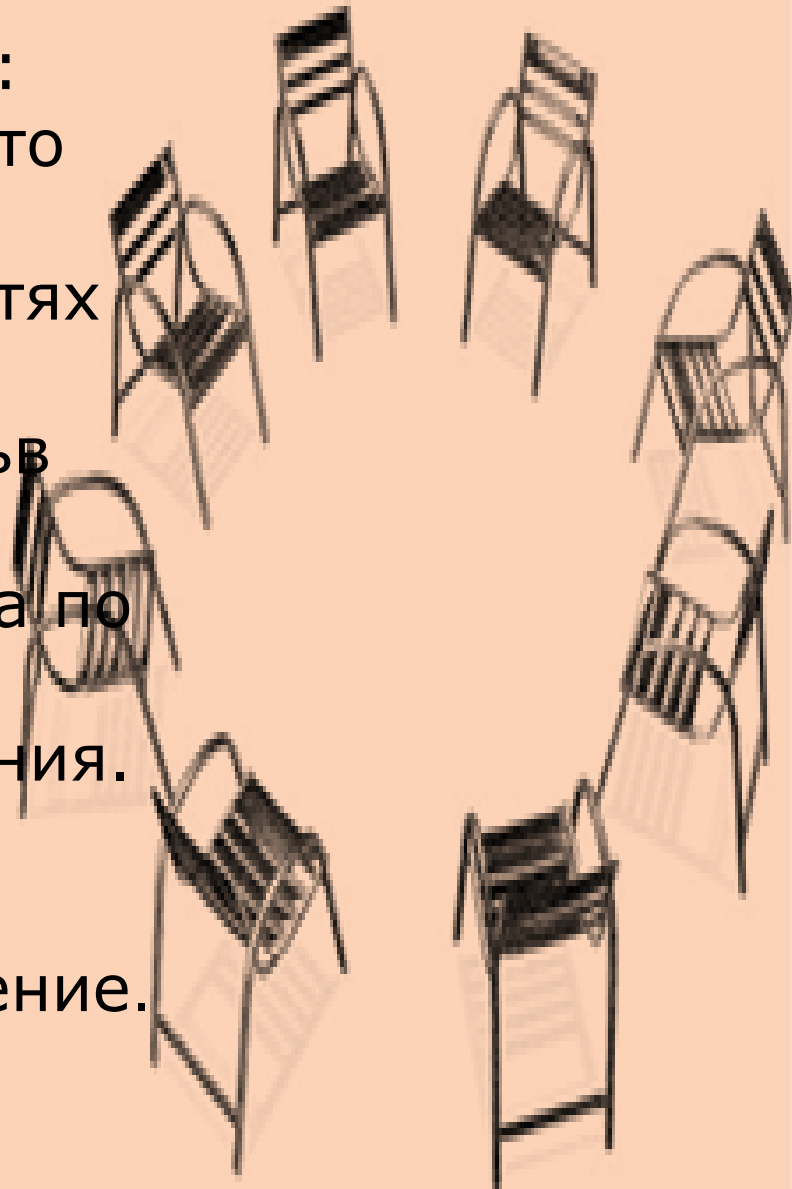
1. Референтът споделя работата си с конкретен пациент.
2. Групата задава въпроси, за да изясни детайлите – фактологични въпроси.
3. Групата “осиновява” случая
 - споделяне на емоции и фантазии
 - фокус върху отношението лекар – пациент
 - изследване на скритите послания
4. Последната дума на референта
5. Референтът споделя нови идеи и прозрения за взаимоотношението с този пациент на следващи сесии на групата

В груповата дискусия, целта е:

- да се изследва взаимодействието между **референт и клиент;**
- да се усети **съпричастност** към тях двамата.

Групата се насърчава без никакъв натиск, към споделяне.

Целта е да се разбере ситуацията по по-дълбок начин, да не се съди, съветва, или да се налагат решения. Важно за референта е да бъде защитен от разпит, или критика. Атмосферата е на взаимно уважение.

Очаквани умения...

- Участниците развиват по-добри **умения за слушане, наблюдение и съпричастност;**
- Научават се колко полезно може да бъде **да се изследват собствените реакции към клиенти;**
- Стават по-чувствителни по отношение на **психологическите аспекти** на проблемите на своите клиенти.
- Участниците изпитват **сигурността и силата на работа като група**. Групата е повече от сбора на участниците!

- **Участниците могат да научат начини за разграничаване на собствените си, лични тревоги от тези на хората, за които се грижат;**
- **Тяхното разбиране за професионалната им работа се задълбочава чрез споделяне с други колеги, които може да са изправени, а понякога вече да са решили подобни проблеми;**
- **Чрез наблюдение на това което се случва в групата и участието си, те своевременно ще осмислят много човешки потребности, което може да подобри ефективността в ежедневната им работа.**
- **Повишена професионална удовлетвореност.**

Акценти

- Оригинални идеи от преди десетилетия на Балинт се развиват, но акцентът остава върху **свързаността на индивида към групата**;
- Този метод се базира основно на учене чрез преживяване - «**тук и сега**»;
- Материалът за дискусия е от **случаите на участниците**;
- Водещият на групата има ангажимент за осигуряване на «**безопасна**» **среда**, където участниците са в състояние да говорят, да доверяват чувства.

Психологичното разбиране

“...психотерапията **е преди всичко лично умение**, а не теоретично знание. Единственият начин да се придобие едно ново умение **е да се постави човек в съответната ситуация и да се научи да разпознава проблемите в нея и методите за справяне с тях**. Лекциите за проблемите и методите могат да помогнат, но никога не заменят прекия опит.”

Българско Балинтово Общество www.balintsociety.bg

ББО е основано през октомври 2011 г. от група терапевти, обучени да бъдат водещи на балинтови групи

Основна цел на ББО - въвеждането и системното прилагане на подхода, развит от Майкъл Балинт

Осъзнатото разбиране и използване на взаимоотношението между терапевт и клиент (в общата практика, в социалната работа, в образователната система и навсякъде, където е налице взаимоотношение помагащ специалист-клиент) значително повишава възможността за намиране на навременни и съобразени с конкретния клиент интервенции.

Балинтовият подход по света

Международна Балинтова Федерация (International Balint Federation). Обединява националните асоциации на

- **23 страни членки** (Австралия и НЗ (85), Австрия (90), Белгия (105), България(42), Великобритания (156), Германия (850), Дания (60), Израел (55), Италия (13), Китай (38), Полша (143), Португалия (99), Румъния (173), Русия (35), САЩ (130) , Сърбия (20), Унгария (61), Финландия (106), Франция (130), Холандия (450), Хърватска, Швейцария (59), Швеция (52)
- **1 асоциирана организация** - Association Internationale du Psychodrame Balint
- **Балинтови групи в страни не-членки, но имащи национални асоциации –**
- **Балинтови групи в страни без национални асоциации**

БЛАГОДАРЯ

